

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ
«Залатая літара» ў намінацыі «Найлепшая шматтыражная газета»

30 мая 2011 года, № 11 (2049)

СУПРАЦОЎНІЦТВА

На Далёкі Усход па блізкія перспектывы

Магчымасці супрацоўніцтва БДУ з японскімі ўніверсітэтамі гарадоў Фукуока і Кітакюсю абмеркаваны падчас візіту ў Японію ў першай палове мая рэктара акадэміка Сяргея Абламейкі.

У класічным універсітэце г. Фукуока (Кюсю ўніверсітэт), які ўваходзіць у сямёрку імператарскіх вышэйшых навучальных устаноў Японіі, С. Абламейка сустрэўся з прэзідэнтам гэтай прэстыжнай ВНУ прафесарам С. Арыкава і абмеркаваў напрамкі партнёрства. Дасягнута дамоўленасць аб зваротным візіце дэлегацыі Кюсю ўніверсітэта восенню гэтага года, калі і будзе заключана пагадненне аб супрацоўніцтве. Японскі бок запрасіў на стажыроўку студэнтаў і аспірантаў БДУ ў галіне аховы навакольнага асяроддзя і інфармацыйных тэхналогій. Рэктар БДУ азнаёміўся таксама з дзейнасцю

С. Арыкава і С. Абламейка ў цэнтры

факультэта інфармацыйных і інжынерных навук і шэрагу лабараторый, выступіў перад студэнтамі і супрацоўнікамі, распавёўшы ім

пра навукова-тэхнічныя распрацоўкі нашых навукоўцаў па апрацоўцы выяў з мэтай дыягностыкі анкалагічных захворванняў.

Аб перспектывах партнёрства, у прыватнасці, у сферы інфармацыйных і касмічных тэхналогій ішла гаворка на сустрэчы С. Абламейкі з прэзідэнтам тэхнічнага ўніверсітэта г. Кітакюсю М. Матсунагі, віцэ-прэзідэнтам гэтай ВНУ М. Ішыкава і дэканам інжынернага факультэта прафесарам С. Ішыкава. Японскі бок ініцыяваў падрыхтоўку праграмы супрацоўніцтва для абмену студэнтамі і выкладчыкамі. У гэтай ВНУ гатовыя прыняць на стажыроўку 2-х беларускіх супрацоўнікаў у галіне стварэння і тэсціравання касмічных апаратаў.

Акрамя таго, рэктар БДУ азнаёміўся з працай інжынернага факультэта, выступіў з навуковым дакладам перад яго супрацоўнікамі і сустрэўся са студэнтамі.

Падрабязны рэпартаж пра візіт рэктара ў Японію можна ўбачыць ажно ў чатырох частках у відэаблогу Сяргея Абламейкі на ўніверсітэцкім сайце www.bsu.by.

Сяргей ШАФАЛОВІЧ

ПАДЗЕІ

Арыенцір на будучыню

13 і 14 мая ўнутраны дворык БДУ прымаў абітурыентаў і іх бацькоў на першым інтэрактыўным прафарыентацыйным «Фестывалі факультэтаў». Навучальную, культурную і навуковую дзейнасць універсітэта прэзентавалі кіраўнікі і самі студэнты.

Дваццаць адзін сіні шацёр (па колькасці вучэбных устаноў і структур БДУ) запрашаў будучых студэнтаў пазнаёміцца з дзейнасцю факультэтаў, падрабязна даведацца пра спецыяльнасці і спецыялізацыі, пачуць непрыдуманых гісторыі пра студэнцкае жыццё ад саміх студэнтаў. Акрамя таго, падчас прэзентацыі абітурыенты маглі атрымаць поўныя звесткі пра пер-

спектывы той ці іншай спецыяльнасці на рынку працы. «Наша асноўная мэта – адабраць найбольш таленавітых і здольных юнакоў і дзяўчат, паказаць ім усю значнасць навучання ў БДУ, каб яны без сумненняў паступалі ў наш універсітэт. Для мяне студэнт БДУ – гэта чалавек, у вачах якога можна ўбачыць вялікі інтэлект і патэнцыял, які клапоціцца не толькі пра сваю ўласную будучыню, але і пра будучыню сваёй краіны», – адзначыў першы прарэктар БДУ Міхаіл Жураўкоў.

Мерапрыемства пачалося з урачыстага выхаду на галоўную сцэну дэканаў пад штандарамі сваіх факультэтаў і інстытутаў, а таксама рэктарата. Пасля прывітальных слоў і выступлення харавай капэлы з гімнам БДУ прыйшла чарга вітываць вучэбных падраздзяленняў.

Прыемна, што ўсе факультэты падрыхтавалі адмысловыя праграмы, якія зацікавілі наведнікаў.

Творчасць студэнтаў усіх факультэтаў прыцягнула шмат увагі падчас прэзентацыйнага стэндаў. Хлопцы з фізічнага факультэта гатавалі сапраўднае марожанае і прахалоджальныя напоі, на хімічным факультэце можна было ўбачыць выставу «Эвалюцыя халатаў» студэнтаў-хімікаў, а дзяўчаты ў выглядзе мімаў запрашалі абітурыентаў да стэнда філфака. Для шатра юрыдычнага факультэта было імітавана месца злачынства, і кожны ахвотны мог паспрабаваць «раскрыць забойства» з дапамогай крыміналістычнага камплекта следчага. На факультэце прыкладной матэматыкі і інфарматыкі з дапамогай тэстаў выяўлялі IQ будучых студэнтаў, а ля стэнда факультэта ра-

дыёфізікі і камп'ютарных тэхналогій гулялі ў дартс і атрымлівалі салодкія падарункі з эмблемай факультэта.

Акрамя працы павільёнаў, гэтай фестывалю чакалі знаёмствы з моладзевымі арганізацыямі і членамі прыёмных камісій, а таксама канцэрты творчых калектываў БДУ.

Юліяна ЛЕАНОВІЧ
Фота Аляксандра СНАПКА

Чытайце ў нумары:

АСЯРОДДЗЕ РАЗВІЦЦА АСОБЫ

Пра змену парадыгмы, канцэпцыю адкрытага фонду, разнастайныя носьбіты інфармацыі гутарка з дырэктарам Фундаментальнай бібліятэкі БДУ Пятром ЛАПО

Стар. 2

З ЭКСКУРСАМ У ПІСТОРЫЮ

68-я канферэнцыя студэнтаў і аспірантаў БДУ прайшла пад знакам юбілею ўніверсітэта

Стар. 3

МАЁўКА Ў ВЯЗЫНЦЫ

Да 90-годдзя альма-матара была прымеркавана сёлетняя патрыятычна-асветніцкая акцыя на радзіме Янкі Купалы

Стар. 4

НА ЎКЛАДЫШЫ ГАЗЕТЫ

размешчаны пытанні віктарыны «Папараць-кветка зацікае для цябе ў БДУ», а таксама інфармацыя да 10-годдзя ўпраўлення рэдакцыйна-выдавецкай работы

Весткі з рэктарата

ПАГАДНЕННЕ аб супрацоўніцтве паміж БДУ і Універсітэтам імя Ф. Палацкага ў Аламоўцы (Чэхія) падпісалі 17 мая першы прарэктар БДУ Міхаіл Жураўкоў і рэктар чэшскай ВНУ Міраслаў Машлань. У цырымоніі бралі ўдзел прадстаўнікі фізічнага і філалагічнага факультэтаў, а таксама Інстытута тэалогіі імя святых Мяфодзія і Кірылы.

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ стыпендыяльных праграм Вышэградскага фонду адбылася 18 мая ў зале пасяджэнняў Вучонага савета БДУ. Мэта – азнаямленне студэнтаў БДУ з магчымасцямі і ўмовамі навучання ў ВНУ Славакіі, Чэхіі, Польшчы і Венгрыі. У мерапрыемстве прынялі ўдзел выканаўчы дырэктар Вышэградскага фонду Пётр Вагнер і каардынатар па сувязях з грамадскасцю Ёіржы Сікора, а таксама 2-і сакратар Пасольства Славацкай Рэспублікі ў нашай краіне Андрэа Мацкава.

У БДУ падведзены вынікі конкурсу на ўдзел у праграме акадэмічных абменаў «Эразмус Мундус» (EM Lot 7BMU) на 2011/12 навуч. год. Права на навучанне і стажыроўку ў адным з дзесяці ўніверсітэтаў-партнёраў краін Еўрасаюза атрымаў 31 прадстаўнік БДУ: 13 студэнтаў, 11 магістрантаў, 3 аспіранты і 4 выкладчыкі ВНУ.

Канкурсанты мусілі мець добрыя веды замежных моў, высокі бал паспяховасці і рэкамендацыю факультэта. Усяго сёлета было пададзена вышэй 260 заявак.

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

ФБ БДУ: асяроддзе развіцця асобы

Памятаеце старога Хорхе, персанаж «Імя ружы» Умберта Эка? Ён хаваў у бібліятэцы вельмі рэдкае выданне, а яшчэ атруціў старонкі гэтай кнігі, каб выпадковы чытач сканай у пакутах. Сёння бібліятэка адмаўляецца ад статусу Храміны і адкрываецца на сустрэчу чытачу. Пра змену парадыгмы, канцэпцыю адкрытага фонду, разнастайныя носьбіты інфармацыі гутарым з дырэктарам Фундаментальнай бібліятэкі БДУ Пятром ЛАПЮ.

МЕДЫЯБІБЛІЯТЭКА

– **Пётр Міхайлавіч, нагадайце, калі ласка, структуру нашай універсітэцкай бібліятэкі.**

– Яна вызначаецца адпаведнымі задачамі, а менавіта: інфармацыйнае абслугоўванне вучэбнага, навуковага і выхаваўчага працэсу. З гэтым звязана праца аддзелаў абслугоўвання, якіх у нас 9, а таксама аддзела камплектавання і каталагізацыі фондаў. Даведачна-бібліяграфічнае абслугоўванне – гэта праца аддзела даведачна-бібліяграфічнай і інфармацыйнай работы. Выхаваннем культуры чытання, прапагандай кнігі займаецца аддзел гуманітарна-асветніцкай работы. Ёсць таксама аддзел рэдкай і каштоўнай кнігі, метадалагічны аддзел, аддзел аўтаматызацыі інфармацыйна-бібліятэчных працэсаў, аддзел бібліятэчнага маркетынгу... Структура бібліятэкі разгалінаваная, філіялы знаходзяцца практычна ва ўсіх вучэбных карпусах, у іх склад уваходзяць абанемента і чытальныя залы, на факультэце журналістыкі ёсць і медыябібліятэка.

– **Медыябібліятэка – гэта штосьці адрознае ад медыятэк, якія таксама дзейнічаюць ва ўніверсітэце?**

– Тое, што ў нас сёння называюць медыятэкай, гэта хутчэй сродак доступу да электронных інфармацыйных рэсурсаў: ёсць камп'ютар, ёсць доступ да інтэрнэту, ёсць магчымасць раздрукаваць патрэбную інфармацыю... Можна сказаць, што гэта камп'ютарны клас з пэўным пашырэннем функцыянальнасці. Адпаведна ж бібліятэчнай тэрміналогіі медыятэка – гэта найперш спалучэнне інфармацыйных рэсурсаў на розных носьбітах інфармацыі. Як чытальная зала на журфаку, у якой ёсць і друкаваны фонд (кнігі, часопісы, газеты), і электронны. Усе камп'ютары тут далучаны да інтэрнэту, ёсць і бесправодны доступ Wi-Fi. Пакуль, каб адрозніваць, называем гэтую чытальную залу медыябібліятэкай. Падобныя мяркуецца стварыць ва ўсіх карпусах.

– **Ці хутка тое шчасце будзе?**

– Бібліятэка мае стратэгічны план развіцця на 2011–2015 гг., у якім гэта «шчасце» прапісана. Але паспяховае выкананне планаў залежыць ад фінансавання і кадраў. Бібліятэчная справа пастаянна мяняецца і ўскладняецца. Сённяшні бібліятэкар мусіць і на камп'ютары

ўмець працаваць, і асновы аўтарскага права ведаць, і шмат чаго яшчэ, а не толькі быць захавальнікам друкаванай кнігі. Бібліятэка зазнае змену парадыгмы ад кнігасховішча да месца забеспячэння максімальнага доступу да інфармацыі.

ДАВЕР І АДКАЗНАСЦЬ

– **Чытальная зала ў будынку на Кальварыйскай, 9 цікавая яшчэ і тым, што кнігі стаяць у адкрытым доступе: заходзь, шукай, чытай, капіруй...**

– У ідэале бібліятэка навучальнай установы бачыцца даступнай усім, хто мае дачыненне да ўніверсітэта. Ёсць тэндэнцыя, больш заўважная на Захадзе, дзе бібліятэкі ВУНУ лепей аснашчаны і развіваюцца ў адпаведнасці з дасягненнямі сучасных тэхналогій, укараняць канцэпцыю адкрытага доступу. Гэта значыць, што чалавек унутры бібліятэкі можа свабодна перамяшчацца дзякуючы нейкай сістэме навігацыі, можа нават нідзе не перакрывавацца з бібліятэкарам; пажадана, каб гэта бібліятэка была адчынена 24 гадзіны на суткі. Адкрыты фонд мае шэраг выгодаў. Скажам, калі чалавек прыйшоў у бібліятэку па канкрэтную кнігу, ён падыходзіць да паліцы і бачыць не толькі кнігі таго аўтара, з якім збіраўся працаваць напачатку, але і

ўсё, што ў прынцыпе ёсць на гэту тэму. І знаходзіць тую літаратуру, якую, можа, і не знайшоў бы іншым шляхам.

Акрамя таго, ёсць такія паняцці, як універсітэцкая аўра, атмасфера даверу, безбар'ерная прастора. Мне падаецца, гэтакія рэчы найлепей рэалізуюцца ў бібліятэцы. Студэнт, прыйшоўшы да адкрытага фонду, будзе пачувацца самастойнай асобай, якой давяраюць. У яго будзе выпрацоўвацца іншае стаўленне і да кнігі, і да навучання, і да самога ўніверсітэта – больш адказнае, больш ініцыятыўнае. Хацелася б, да ўсяго, зрабіць у бібліятэцы такія зоны, дзе студэнты маглі б проста гутарыць адзін з адным, дыскаутаваць наконт прачытаных кніг, рыхтавацца ў групах, збірацца ў кампаніі па інтарэсах. Кнігі ж напісаны на такіх тэмах, якія ад пакалення да пакалення не мяняюцца – вось і было б карысна, каб студэнты ў дыскусіях карысталіся не толькі асабістым досведам, але і тым, што замацаваны ў кнігах, – урэшце, не дурні кнігі пішуць. Кніга павінна спрыяць эмацыйнаму і эстэтычнаму развіццю асобы студэнта.

– **А яшчэ павесіць бы ў бібліятэцы гамакі ды панаставіць кававыя аўтаматаў...**

– Чаму б і не? Калі браць заходні вопыт, там не робіцца строгага размежавання на зоны вучобы і адпачынку. Мы былі ў Лейпцыгскай гарадской бібліятэцы, калі адзін з яе філіялаў пераязджаў з цэнтра горада ў новае памяшканне. Стары будынак месціўся побач з гандлёвым цэнтрам. Той быў супраць пераезду выгаднага суседа... Чалавеку павінна быць камфортна ў бібліятэцы. Успрыманне бібліятэкі як храма навукі ўтварае пэўны псіхалагічны бар'ер. Павага да кнігі мусіць выпрацоўвацца на падставе павагі да іншага чалавека – ці то аўтара, ці то іншага, наступнага пасля цябе, чытача.

– **Нешта не надта нашы студэнты гэтым пераймаюцца...**

– Гэтаму шмат прычын, прытым некаторыя чыста тэхнічнага кшталту. Бібліятэка таму і бярэ на сябе

функцыі капіравання, што дбае пра зберажэнне фонду. Калі побач з чытальнай залай ці нават у ёй самой знаходзіцца капіравальны апарат, у чалавека з'яўляецца магчымасць не здзяйсняць злачынства ў дачыненні да кнігі. Можна пайсці і «адксерыць» патрэбнае – і бібліятэка застаецца задаволеная, і чытач.

Важная праца, у якой задзейнічаны ўсе структуры бібліятэкі, – фарміраванне інфармацыйнай культуры карыстальніка. Гэта нават вылучана асобным пунктам у Місіі бібліятэкі, адмысловым дакуменце сістэмы менеджменту якасці адукацыі, у якім у лакальнай форме выкладзена бачанне калектывам бібліятэкі яе месца, асноўных функцый і задач.

Інфармацыйная культура карыстальніка бібліятэкі – гэта не толькі пэўныя навыкі і ўменні знайсці патрэбную інфармацыю ў фондах. Мы разглядаем гэта паняцце шырэй, у гуманітарным аспекце, і ў гэтым словазлучэнні на першае месца выводзім слова «культура» – культура мовы, маўлення, духоўная культура карыстальніка. Для развіцця гэтай культуры маем дапамогу ў выглядзе кніг – навуковай і мастацкай літаратуры. Адна з асноўных задач, якія стаяць перад бібліятэкай, далучыць студэнтаў, выкладчыкаў, супрацоўнікаў БДУ да тых багаццяў думак, эмоцый, якія тут захоўваюцца.

БІБЛІЯТЭКА НА ФЛЭШЦЫ

– **Апошнім часам павялічваецца доля і аб'ём электронных рэсурсаў. Раней з гледжання аб'ёмаў інфармацыі самым паказальным зборам была бібліятэка Кангрэса ЗША, а цяпер мы гаворым пра рэсурс Youtube і падобныя, дзе аб'ём інфармацыі расце больш імкліва, чым у друкаваных фондах. Як рэагуе бібліятэка на гэтыя змяненні?**

– Мы мусім гэта ўлічваць. Канешне, універсітэцкую бібліятэку цікавіць не інтэрнэт-рэсурс сам па сабе. Для нас каштоўнасцю з'яў-

ляюцца электронныя базы даных, якія даюць інфармацыю, дапамагаюць развіццю адукацыйнага і навуковага працэсу. Таму мы падпісаны на шэраг міжнародных баз – EBSCO, East View, ProQuest, Springer і іншыя, аб'ём якіх пастаянна павялічваецца (зараз гэта 30 баз навуковай і навукова-папулярнай інфармацыі, у якіх пададзены болей чым 20 900 пайнэтакставых часопісаў і газет, 1 900 000 дысертацый і 2 500 000 аўтарэфератаў). ФБ рэгулярна запрашае ўсіх ахвотных на спецсэмінары, дзе вучыць працаваць з гэтымі калекцыямі. Прыходзіць у залу інфармацыйных рэсурсаў у галоўным корпусе – і зможаце атрымаць звесткі пра склад такіх баз даных, тэхналогіі іх выкарыстання і да т. п.

Яшчэ вядзецца праца па стварэнні Электроннай бібліятэкі БДУ. У кастрычніку 2010 г. яе ўвялі ў пробную эксплуатацыю, зараз маем больш за 2 тыс. электронных версій розных выданняў – як бачыце, электронная бібліятэка вельмі хутка напаяўняецца. Надалей гэта будзе адзін з асноўных рэсурсаў для інфармацыйнага забеспячэння вучэбнай і навуковай дзейнасці.

– **Пашырэнне электронных кніг, адукацыйныя эксперыменты з планшэтамі, медыятэкі... Ці не знікне з часам папяровая кніга?**

– Кніга мае сваё пэўнае месца ў культуры і гісторыі чалавецтва. Памятаеце, у стужцы «Масква слязам не верыць» быў энтузіяст тэлебачання, які казаў, што тэлебачанне з часам выцесніць усё: тэатр ды іншыя формы мастацтва. Але тэлебачанне існуе, і тэатр нікуды не знік. Тое самае і з папяровай кнігай. Мяркую, ва ўсе часы ў яе будуць свае прыхільнікі, аматары. Тым болей што электронная кніга толькі пачала сваё існаванне, гэта крыніца, не правяраная часам. Таму адносна электронных кніг немагчыма пакуль рабіць доўгатэрміновыя прагнозы. Як у электроннай кнігі з надзейнасцю? Вось папулярныя сёння электронныя каталогі – а раптам, барані Божа, якая катастрофа надарыцца і знікне электрычнасць, і застанецца ні з чым. Кніга вольная ад падобных абмежаванняў.

Да ўсяго, кніга – аб'ект культуры. Калі мы гаворым пра нашага асноўнага чытача – студэнта, ён мусіць ставіцца да кнігі з піетэтам. У нас ёсць выданні, якія дапамагаюць выхаваць падобнае стаўленне, напрыклад, Слуцкае Евангелле, перададзенае нашай бібліятэцы. Чалавек пабачыць такую кнігу і зразумее, што за ёй стаіць шматгадовая кніжная традыцыя, культура выдання, вялізная інтэлектуальная праца і карпатлівая ручная. Некаторым важным тыя адчуванні, якія можа даць толькі папяровая кніга – дотык да старонак, іх шоргат, сумесь пахаў паперы, друкарскай фарбы і пылу стагоддзяў...

Наша бібліятэка знаходзіцца ва ўніверсітэце, а ён фарміруе духоўную, інтэлектуальную эліту нашага грамадства – безумоўна, такі культурны аб'ект, як кніга, мусіць граць сваю ролю ў фарміраванні асобы тых людзей, якім накіравана вызначаць будучыню краіны. Таму вядзём усялякую прапаганду кнігі. Скажам, выставы кніг праводзім не толькі для таго, каб паказаць інфармацыйныя рэсурсы пэўнай тэматыкі, але і каб паказаць самі кнігі ва ўсёй іх паліграфічнай і ілюстратыўнай раскошы. Кніга – артэ-факт, які чалавек павінен патрымаць у руках і пагартваць.

Маргарыта АЛЯШКЕВІЧ
Фота Генадзя КРАСКОЎСКАГА

Медыябібліятэка на Кальварыйскай, 9 – узор для ўсяго ўніверсітэта

КРОЧЫМ У НАВУКУ З ЭКСКУРСАМ У ГІСТОРЫЮ

68-я навуковая канферэнцыя студэнтаў і аспірантаў БДУ завяршылася 19 мая.

У працы 216 секцый прынялі ўдзел каля 3,5 тыс. чалавек. Адкрываў пленарнае пасяджэнне прарэктар па навуковай рабоце акадэмік Алег Івашкевіч, які адзначыў, што такая канферэнцыя можа стаць першым крокам маладога чалавека ў вялікую навуку, як гэта адбылося, напрыклад, з ім самім.

На тэму «Першы ўніверсітэт Беларусі (90 гадоў гісторыі БДУ)» выступіў загадчык кафедры гісторыі Расіі гістарычнага факультэта прафесар А. А. Яноўскі. Прагучалі малавядомыя факты гісторыі ўзнікнення першых вышэйшых навучальных устаноў на тэрыторыі Беларусі і нашага ўніверсітэта ў тым ліку.

Магістрант ФРКТ М. Леаненя расправёў пра распрацоўку малага-

Робіць даклад М. Леаненя

барытных лазерных крыніц выпраменьвання з улікам іх канструктыўных асаблівасцяў і фізічных параметраў актыўных асяроддзяў.

Поспехі дакладчыка неаднаразова адзначаліся спецыяльным фондам Прэзідэнта РБ і кіраўніцтвам універсітэта.

Цікавы даклад «Палітычныя і сацыяльныя аспекты ў асэнсаванні мінулага ў Вялікім Княстве Літоўскім у XV–XVI стст.» зрабіў студэнт 5 курса гістфака Я. Глінскі.

Абодва маладыя навукоўцы з'яўляюцца пераможцамі конкурсу на найлепшыя навуковыя работы студэнтаў БДУ ў галіне прыродазнаўчых і гуманітарных навук.

Напрыканцы праведзена цырымонія ўшанавання студэнтаў і выпускнікоў універсітэта, якія сталі пераможцамі Рэспубліканскага конкурсу навуковых прац студэнтаў. Дыпламаў 1-й катэгорыі ўдастоены 41 чалавек. Дыпламамі 2-й катэгорыі ўзнагароджаны 47 аўтараў. Акрамя таго, граматамі адзначаны ўдзельнікі каманды БДУ, якая заняла першае месца на Рэспубліканскай алімпіядзе студэнтаў ВУН па тэарэтычнай механіцы.

Дзмітрый ВАЙТОВІЧ, начальнік аддзела НДРС

ВЕДАЙ НАШЫХ!

Ліцэістаў ацанілі ў касмічнай сталіцы

Праект «Cost-effective small-sized vessels with Magnus' effect» прадстаўлены навучэнцамі 10 класа ліцэя БДУ Яўгенам Новікавым і Ільём Барбарашам у катэгорыі «інжынерныя», узнагароджаны бронзавым медалём на Міжнароднай алімпіядзе навуковых праектаў у галіне энергетыкі, інжынерны і навакольнага асяроддзя (I-SWEEP 2011).

Міжнародная алімпіяда праходзіла ў чацвёрты раз у Х'юстане (ЗША, штат Тэхас) з 4 па 9 мая. Яна з'яўляецца навуковым конкурсам

Я. Новікаў, А. Льюценка (кіраўнік), Ан. Льюценка, І. Барбараш

для навучэнцаў сярэдніх школ і скіравана на стварэнне адукацыйнай платформы для маладых навукоўцаў, у рамках якой яны прапануюць

свае інавацыйныя праекты. Сёлета было пададзена 440 праектаў з 70 краін.

Вераніка ЛАДУЦЬКА

У топе юралімпіяды

У фінале VI Міжнароднай юрыдычнай алімпіяды «Маладзё за мір» каманда Беларусі, якую прадставілі студэнты 4 курса факультэта міжнародных адносін Ганна Таляронак, Аляксей Борыс і Дар'я Вендзіна, увайшла ў пяцёрку наймацнейшых.

Гэтыя прэстыжныя спаборніцтвы маладых правазнаўцаў прайшлі ў Мінску з 17 па 21 мая з удзелам 18 камандаў з 15 краін.

Па выніках нашы студэнты разам з прадстаўнікамі Расіі (Ноў-Гарад), Кітая, Індыі, Сінгапура склалі элітны пул, пераможцам якога стала каманда з Сінгапура. Працоўнай мовай алімпіяды была англійская. Складанасць заключалася ў тым, што ўдзельнікі павінны былі не толькі ўжываць нормы міжнароднага гуманітарнага права, правоў чалавека, а таксама выкарыстоўваць навыкі арыентавання ў зменлівай абстаноўцы і ўмець хутка прымаць рашэнні. Студэнты на аснове сваіх ведаў вырашалі складаныя ваенныя канфлікты і разблыталі палітычныя сітуацыі і спрэчкі. Усе тэарэтычныя раўнды праводзіліся ў форме ролевай гульні, дзе ўдзельнікі

Дар'я Вендзіна, Ганна Таляронак і Аляксей Борыс

выступалі ў якасці абвінавачаных, абаронцаў, саветнікаў прэзідэнта.

Нагадаем, што ўдзел у фінале міжнароднай алімпіяды каманда БДУ заваявала дзякуючы перамозе

ў нацыянальным адборачным туры, які прайшоў 14 мая ў Міжнародным інстытуце працоўных і сацыяльных адносін.

Юлія САЙГАНОВА

ВЫСТАВЫ

Наш унёсак у індустрыю

Каля 45 навукова-тэхнічных распрацовак БДУ былі прадстаўлены на Беларускім прамысловым форуме-2011, які праходзіў з 17 па 20 мая ў сталічным футбольным манежы на праспекце Пераможцаў.

У нашай экспазіцыі: абсталяванне для вырабу пенаполіўрэтанаў, кантрольна-вымяральная апаратура, метралагічнае абсталяванне для дыягностыкі нафтапрадуктаў, тэхналогіі атрымання дызельнага біяпалава, камп'ютарна-арыентаваныя сродкі вымярэння, тэрмаўстойлівыя матэрыялы, тэхналогіі хімічнага асаджэння металічных пакрыццяў, сарбенты і фільтры для адчысткі вады і інш.

У выніку дыпламам выставы ўзнагароджана распрацоўка «Партатыўны лічбавы асцылограф В-520».

Гэты прыбор прызначаны для даследавання і рэгістрацыі электрычных сігналаў. Сферы прымянення – радыёэлектронныя майстэрні і рамонтныя службы прамысловых прадпрыемстваў, транс-

парту, узброеных сіл, навукова-даследчыя ўстановы.

Асцылограф распрацаваны ў НДІ інфармацыйна-вымяральных сістэм факультэта радыёфізікі і камп'ютарных тэхналогій.

Распрацоўка з'яўляецца навінкай рынку камп'ютарна-вымяральных прыбораў, яна ўпершыню дэманстравалася на выставе і мела вялікую цікавасць у наведнікаў.

Беларускі прамысловы форум праводзіцца з мэтай вырашэння актуальных праблем у галіне энергетыкі і будаўніцтва. Яго пастаянныя ўдзельнікі – прамысловыя кампаніі Беларусі, Расіі, Украіны, Бельгіі, Вялікабрытаніі, Венгрыі, Германіі, Іспаніі, Італіі, Кітая, Нідэрландаў, ЗША, Фінляндыі, Чэхіі, Швецыі і іншых краін.

Паводле інфармацыі НДЧ-ГУН

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

Фестываль факультэтаў БДУ – 21.by (10.05, 13.05); БелаПАН; naviny.by, moladz.org, edubelarus.info, open.by, era.by (10.05); «Мінск-новости», svich.com (11.05); «Звязда», zvyazda.by (12.05; 18.05); «Советская Белоруссия», sb.by, «Пачатковая школа», studzone.by (13.05), afisha.tut.by, rogachevoo.gov.by (14.05); univer.by (15.05).

Пра новы факультэты «Руская мова ў алгарытмах» расказвае распрацоўшчык праграмы дацэнт кафедры рыторыкі і методыкі выкладання мовы і літаратуры філфака БДУ Таццяна Ігнатэвіч – «Настаўніцкая газета» (21.05).

Падпісанне пагаднення аб супрацоўніцтве паміж БДУ і Універсітэтам імя Ф. Палацкага – БелТА (16.05); date.bs (17.05); БелаПАН; 21.by (17.05); «Мінск-новости» (18.05).

Гутарка з загадчыкам лабараторыі элітнікі НДІ ПФП БДУ прафесарам Фадзеям Камаровым – «Рэспубліка» (13.05).

Да 90-годдзя першага дэкана факультэта журналістыкі БДУ Рыгора Булацкага – «ЛіМ» (13.05).

Пачатак прыёмнай кампаніі ў ліцэй БДУ – interfax.by (12.05); sb.by, БелаПАН, np.by, nn.by, date.bs (13.05).

Навукова-тэарэтычны семінар «Інавацыйныя стратэгіі ў сучаснай сацыяльнай філасофіі» – БелТА, 21.by (11.05); zn.by (12.05).

«Сямейны марафон WEB 60» на ФФСН БДУ – 21.by (10.05); tut.by (10.05, 16.05); «Советская Белоруссия», sb.by (14.05).

Студэнцкі фестываль кіно і відэа «Кінагрань» БДУ – 21.by, date.bs, naviny.by, tut.by (10.05); «Вечерний Минск» (12.05); «Мінск-новости» (14.05).

Абсерваторыя БДУ адзначыла Міжнародны дзень астраноміі ў сталічным парку імя М. Горкага – tut.by (10.05); «Вечерний Минск» (12.05).

Маёўка ў Вязынцы

Да 90-годдзя нашай слаўнай альма-матар была прымеркавана сёлетняя патрыятычна-асветніцкая акцыя «Вязінка-2011».

Згодна з добрай традыцыяй распачаў свята хор Інстытута тэалогіі імя святых Мяфодзія і Кірылы БДУ (мастацкі кіраўнік – А. М. Каляда). «Многая лета» нашаму ўніверсітэту з нагоды юбілею пажадалі ўдзельнікі калектыву, а таксама выкладчыкі і студэнты самых розных факультэтаў БДУ, якія на Дні філфака завіталі ў Вязінку.

Гонар адкрыць урачыстую маёўку мелі дэкан філалагічнага факультэта прафесар І. С. Роўда, прарэктар БДУ У. В. Рагавіцкі і старшыня Міжнароднага фонду імя Янкі Купалы, вядучы купалазнаўца, прафесар В. П. Рагойша.

На малой радзіме народнага паэта Беларусі ў выкананні студэнтаў філалагічнага факультэта Аксаны Ючкавіч, Рамана Латушкі, Валерыя Прычынца гучалі вершы Песняра.

Аздобілі свята народныя спевы ў выкананні салісткі фальклорна-

этнаграфічнага ансамбля «Неруш» Дар'і Залескай і аўтэнтчны галасны спеў салісткі фальклорнага ўзорнага народнага калектыву «Дударыкі» Ганны Ковель, якая зачаравала ўсіх гасцей сваёй майстэрскай іграй на дудачцы (адзначым, у арсенале дзяўчыны яшчэ такія цікавыя «музычныя» інструменты, як піла і каса).

Свой пяцігадовы юбілей адзначыў падчас свята нязменны ўдзельнік акцыі фальклорна-этнаграфічны гурт «Багач», які нарадзіўся на філфаку пад кіраўніцтвам прафесара І. В. Казаковай. Нашы віншаванні творчай сябрыне!

На паэтычнае спатканне ў Вязынцы прыйшлі ўдзельнікі літаратурнага гуртка «Альтанка» – маладыя таленавітыя паэты студэнты філфака Аксана Ючкавіч, Максім Баравік, Настасся Буйко, Вольга Саўленка, Валерыя Пучыла, Ганна Кавалёва. Літаратурны гурток «Альтанка» працуе на філфаку ўжо трэці год.

«У «Альтанцы» пануе дух творчасці, сяброўства, падтрымкі і высокай пашаны да Слова. Тут жыва

адчуваецца павязь з класікай – з традыцыямі Францыска Скарыны, Адама Міцкевіча, Францішка Багушэвіча, Янкі Купалы, Уладзіміра Караткевіча. Мы вучымся ў іх шанаваць і любіць роднае слова, родную зямлю, а таксама Праўду, Справядлівасць, Красу і Свабоду творчага самавыяўлення. А таксама шукаем новыя, сугучныя сучаснасці, магчымасці паэтычнага слова. «Альтанка» таксама працягвае творчыя традыцыі «Узлёту» – папярэдняга літаратурнага аб'яднання маладых талентаў, якім кіраваў незабыўны Алег Антонавіч Лойка», – распавяла кіраўнік гуртка, дацэнт філалагічнага факультэта, паэтэса Ірына Багдановіч. Запрашаем у «Альтанку» ўсіх, у чыёй душы нараджаюцца і спрабуюць выліцца на паперу паэтычныя радкі.

У БДУ навукаецца шмат замежных студэнтаў, і кожны год яны дэманструюць нам сваё майстэрства ў выкананні беларускіх песень. Сёлета нас радавалі спеўнай беларускай мовай студэнты першага курса філфака Білікэ Саймэйці і Цянь Іцзюнь. Знайшлося на свяце

Фота Аляксандра СНАПКА

месца і аўтарскай песні ў выкананні Ірыны Прычынца. Традыцыйна ўдзельнікамі святочнай імпрэзы сталі таленавітыя навучэнцы юркаледжа Саша Трушаль, Лідзія Галавачэнка, Алена Амельчанка, Ганна Жолудзева і Ганна Лемяшэўская.

Сёлетняя Вязінка стала сапраўдным падарункам для тых, хто паважае гісторыю і памятае сваіх слаўных продкаў. Паказальны рыцарскі бой у рэканструкцыйных сярэднявечных даспехах прадэманстравалі гасцям «Вязінкі-2011» рыцары найстарэйшага ў Беларусі

ваенна-гістарычнага аб'яднання «Ордэн Храма». Гэта было сапраўднае ўзнаўленне рыцарскага турніру, калі воіны біліся на мячах за прыхільнасць чароўнай дамы.

Пасля ўскладання кветак да помніка Янку Купалу ўсе ўдзельнікі святочнага канцэрта рушылі на гару Парнас, дзе іх чакалі паказальныя рыцарскія баі, сярэднявечны цір, бардаўскі канцэрт, турыстычная сцяжынка і, канешне, каша ад рэктара і пенальці дэкану. Свята ўдалося на славу!

Вольга ТУРАВА

Фота Аляксандра СНАПКА

ДАЛУЧАЙЦЕСЯ!

Есці кашу з кацялка ды спяваць пад гітару

Пакуль усе здаюць залікі і дацтваюць курсавыя працы, актывісты БРСМ БДУ запальваюць вогнішчы на студэнцкім турыстычным злёце БДУ-2011.

15 камандаў адправіліся есці кашу з кацялка і спяваць пад гітару, захапіўшы з сабой палаткі, спальнікі і добры настрой.

Сёлета давалося крыху змяніць традыцыі і правесці мерапрыемства на базе САК БДУ «Брыганціна». 20–22 мая там утварыўся турыстычны гарадок, у якім бурліла жыццё.

БРСМ БДУ забяспечыў насычаную праграму турыстычнага злёту. Гэта і начное арыентаванне, і тэхніка пешаходнага турызму, і агляд-конкурс лагераў, а таксама творчы вечар «3 днём нараджэння БДУ», бо наш родны ўніверсітэт святкуе сваё 90-годдзе.

Не абышлося без бардаўскай песні і новаўвядзенняў, якімі сталі арыент-шоу і «Каша-battle». Хлопцы і дзяўчаты здзіўлялі не толькі спартыўнымі вынікамі, але і кулінарнымі здольнасцямі. Самую смачную кашу прыгатавала каманда гістарычнага факультэта «Бульбашы», якая атрымала I месца ў адпаведным конкурсе.

Тры дні працягліся незаўважна. Выпрабаванні скончаны, і самы час падводзіць вынікі. У нашым арыентаванні самым кемкім стаў хімічны факультэт, I месца атрымала справядліва. Другое месца ў геафака, а на трэцім апынуўся каардынацыйны савет. У тэхніцы пешаходнага турызму пераможцам зноў стаў хімік, другімі былі географы, а вось на трэцяе месца перамясцілася каманда Інстытута журналістыкі. Яна ж заняла і першае месца ў аглядзе-конкурсе лагераў. Пераможцам творчага вечара

стаў фізічны факультэт, каманда «Радыеактыўны вугаль» сваім нестандартным творчым падыходам сарвала буру апладысменту.

Пасля падліку ўсіх балаў можна было абвясціць пераможцаў. I месца ў камандным заліку атрымала «Фіеста», каманда хімічнага факультэта. II месца заслужана дасталася Інстытуту журналістыкі – «Піратам Мінскага мора», а III заняў геаграфічны факультэт – каманда «Трынідад і Табага». Студэнты атрымалі дыпломы і памятных прызы ад БРСМ. Турыстычны злёт БДУ-2011 можна лічыць закрытым. Чакаем каманды ў наступным годзе на чарговых спаборніцтвах.

БРСМ БДУ асобна дзякуе секцыі па турыстычна-прыкладным мнагабор'і і клубу па спартыўным арыентаванні за арганізацыю спартыўных выпрабаванняў.

Людміла ЦВЯТКОВА

ІМПРЭЗЫ

Вялікія грані «маленькага» кіно

У Мінскі адкрыты фестываль студэнцкага кіно і відэа «Кінаграні» праходзіць з 11 па 13 мая. Пра тое, каму сёлета фестываль падарыў магчымасць стаць рэжысёрам «маленькага кіно» на вялікім экране, падрабязней.

2011 г. стаў для фестывалю юбілейным: «Кінаграні» споўнілася 5 гадоў. Для ўдзелу было заяўлена больш за 120 прац, аднак пазмагацца за прызавыя месцы ў конкурсным паказе змаглі 64 відэаролікі і яшчэ 7 фільмаў па-за конкурсам. Што тычыцца журы, то яго па традыцыі ўзначаліла кінакрытык, загадчык кафедры літаратурна-мастацкай крытыкі Інстытута журналістыкі БДУ, дацэнт Людміла Саянкова. Таксама сярод экспертаў былі галоўны рэдактар часопіса «На экраны» Людміла Перагудава, акцёр, сцэнарыст і рэжысёр Іван Паўлаў, заслужаная артыстка Рэспублікі Беларусь Святлана Сухавей і інш.

Праграма фестывалю была насычаная і цікавая. За тры фестывальныя дні ў кінатэатрах «Цэнтральны» і «Цэнтр-відэа» было паказана каля сотні конкурсных прац. Акрамя традыцыйных цырымоній адкрыцця, закрыцця, конкурснага і пазаконкурснага паказаў відэаролікаў, удзельнікі фестывалю мелі магчымасць пабываць на майстар-класах Івана Паўлава, рэжысёра члена Еўрапейскай акадэміі кіно Віктара Асюка, на творчай сустрэчы са Святланай Сухавей, абмеркаваць за круглым сталом праблемы студэнцкага кіно, прыняць удзел у экскурсіі ў На-

цыянальную кінастудыю «Беларусьфільм», а таксама адпачыць і паразмаўляць у нефармальных абставінах на вечарыне ў Vip Lounge Club Manhattan.

Урэшце, гран-пры атрымалі «Штрыхі восені» (рэж. К. Мар'янкава, БДАМ), а прыз глядацкіх сімпатый і дыплом за прафесійнае ўвасабленне ваенна-патрыятычнай тэмы – «У вайны не жаночае аблічча» (рэж. Ю. Ярошук, БДАМ). Астатнія вынікі: «Найлепшае дакументальнае кіно» – «Рэквіем» (рэж. Ю. Дубарэнка, БДАМ), «Найлепшае гульнявое кіно» – «Фетыш» (рэж. А. Грышкевіч, БДАМ), «Найлепшы эксперыментальны фільм» – «Матылі» (рэж. А. Пшыркова, БДАТУ), «Найлепшае музычнае відэа» – «Life без дубля» (рэж. А. Савуха, БНТУ), «Найлепшы фільм пра жыццё студэнтаў» – «Чытайце паміж радкоў» (рэж. І. Захарошка, БНТУ), «Аўтарскае рашэнне актуальнай тэмы» – «Смецце ... гэта праца» (рэж. А. Котава, БДАМ), «Найлепшая аператарская праца» – «Гульня ў бісер» (рэж. М. Жамойдзік, БДАМ), «Найлепшы кінапраект» – «Жанчына, якая...» (рэж. І. Кашко, БДАМ).

Віншваем пераможцаў!

Юлія САКАЛОВА

ВІКТАРЫНА

«Папараць-кветка зацвітае для цябе ў БДУ»

ШАНОЎНЫЯ СТУДЭНТЫ!

Традыцыяй БДУ стала правядзенне віктарыны да дня нараджэння ўніверсітэта, які адзначаецца, як вядома, 30 кастрычніка. Сёлетняя віктарына – юбілейная. Таму мы падзяляем яе на два этапы. Зараз друкуем першую частку, а другая будзе апублікавана ў верасні.

Віктарына прысвячаецца 90-годдзю альма-матар, з якой сёння звязаны лёс 7,5-тысячнага калектыву супрацоўнікаў, а таксама болей за 28 тысяч навучэнцаў. БДУ трывала ўваходзіць у лік найлепшых навучальных устаноў свету паводле рэйтыngu Webometrics. БДУ даўно з'яўляецца вядучай ВНУ ў айчыннай сістэме адукацыі і найбольш папулярнай сярод абітурыентаў. Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт у многім вызначае аблічча нашай маладой краіны.

Шчыра запрашаем паўдзельнічаць у конкурсе на веданне гісторыі БДУ!

Аргкамітэт

1. Якую крэатыўную ідэю ажыццявіў Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт за апошнія гады, што стала новай традыцыяй ва ўмацаванні сувязяў сям'і і вышэйшай школы?

- а) «Мацярынскае веча» – штогадовы прыём рэктарам маці і саміх студэнтаў, імянных стыпендыятаў, стыпендыятаў прэзідэнцкага фонду па падтрымцы таленавітай моладзі;
- б) «Бацькоўскія сходы» на факультэтах;
- в) Запрашэнне бацькоў у студэнцкія інтэрнаты для азнаямлення з умовамі побыту студэнтаў;
- г) Удзел бацькоў абітурыентаў у днях адчыненых дзвярэй на факультэтах;
- д) Выклік у ВНУ бацькоў гультаяватых студэнтаў.

2. Адкрыццё мемарыяльнага знака ў памяць загінулых у гады Вялікай Айчыннай вайны студэнтаў і супрацоўнікаў універсітэта ва ўніверсітэцкім дварыку адбылося:

- а) 4 мая 1975 г. у дні святкавання 30-годдзя Вялікай Перамогі ў вайне 1941–1945 гг.;
- б) 30 кастрычніка 1971 г. у сувязі з 50-годдзем універсітэта;
- в) 9 мая 1981 г. да 60-годдзя БДУ;
- г) 9 мая 2005 г. да 60-годдзя Вялікай Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941–1945 гг.

3. Хто з геніяў сусветнай навукі ў 1929 г. даслаў у адказ на віншаванне яго з 50-годдзем вершаваную тэлеграму ў БДУ з падзякай?

- а) А. Эйнштэйн;
- б) П. Кюры;
- в) К. А. Ціміразеў;
- г) М. Планк;
- д) І. І. Мечнікаў;
- е) П. Р. Вінаградзкі;
- ё) А. А. Шахматаў;
- ж) Э. Рэзерфорд;
- з) З. Фрэйд.

4. Як любіў падпісваць дзелавыя дакументы рэктар Казанскага ўніверсітэта матэматык М. І. Лабачэўскі, які быў абраны на пасаду ў 33 гады і кіраваў установай 19 гадоў (1827–1846)?

- а) рэктар-бібліятэкар;
- б) рэктар-распараджальнік;
- в) рэктар-арганізатар;
- г) рэктар-матэматык;
- д) рэктар-гаспадарнік;
- е) рэктар-ветэран;
- ё) рэктар-дырэктар;
- ж) рэктар-доўгажыхар.

5. Калі БДУ было прысвоена імя У. І. Леніна?

- а) у красавіку 1970 г. у дні святкавання 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна;

- б) у 1922 г. у гадавіну дзейнасці Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта;
- в) у студзені 1949 г. у гонар 30-годдзя Беларускай ССР;

г) у красавіку 1943 г. у сувязі з аднаўленнем дзейнасці БДУ на станцыі Сходня пад Масквой;

д) у 1921 г. пасля падпісання У. І. Леніным дэкрэта аб адкрыцці 6 універсітэтаў у розных гарадах у знак павагі да асобы «правадыра сусветнай рэвалюцыі».

6. Да якога часу праіснавала назва «Беларускі Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга дзяржаўны ўніверсітэт імя У. І. Леніна»?

- а) да 23 снежня 1991 г.;
- б) да 4 жніўня 2001 г.;
- в) да 17 лістапада 2004 г.;
- г) да 30 кастрычніка 2000 г.

7. Лёс колькіх акадэмікаў НАН Беларусі звязаны з Беларускім дзяржаўным ўніверсітэтам?

- а) 97;
- б) 5;
- в) 187;
- г) 300.

8. У 1930–1931 гг. на базе шэрагу факультэтаў універсітэта і Інбелкульты былі ўтвораны:

- а) Медыцынскі інстытут;
- б) Політэхнічны інстытут;
- в) Педагагічны інстытут;
- г) Інстытут народнай гаспадаркі;
- д) Тэхналагічны інстытут;
- е) Юрыдычны інстытут;
- ё) Акадэмія навук Беларускай ССР.

9. Каму належыць наступнае выказанне з перапіскі дзяржаўнай асобы з адным вальнадумцам Еўропы: «Калі я наладжваю школы, дык не для нас, а для Еўропы, дзе неабходна захаваць сябе ў вачах грамадскасці. Але калі б нашы сяляне пажадалі атрымаць адукацыю, дык ні Вы, ні я не захаваў б свайго становішча»?

- а) Імператрыцы Кацярыне II;
- б) Пятру I – ініцыятару «насаджэння» ўніверсітэцкай адукацыі ў Расіі;
- в) А. М. Аргамакву – першаму рэктару Маскоўскага ўніверсітэта;
- г) Графу І. І. Шувалаву – аднаму з заснавальнікаў універсітэта ў Расіі;
- д) Барысу Гадунову, які яшчэ ў пачатку XVII ст. першым выказаў думку аб адкрыцці ўніверсітэта на шырокіх абшарах Расійскай дзяржавы.

10. Кім быў прапанаваны адзін з першых статутаў універсітэта ў Расіі?

- а) М. М. Карамзіным;
- б) М. М. Мураўёвым;
- в) І. І. Шувалавым;

- г) С. М. Салаўёвым;
- д) М. І. Новікавым;
- е) М. В. Ламаносавым.

11. Па версіі вядучага рэйтынгавага агенцтва ў Еўропе Webometrics, БДУ ўваходзіць:

- а) У лік 10 % найлепшых навучальных устаноў свету (з 2-тысячнай колькасці);
- б) У лік 30 %;
- в) У лік 40 %;
- г) У лік 50 %.

12. Звычайна слова «ўніверсітэт» з'яўляецца вытворным ад наступнага спалучэння слоў:

- а) «сукупнасць навук»;
- б) галоўная студыя, «studia generalia»;
- в) «універсальнасць навучання»;
- г) карпарацыя навукоўцаў.

13. Адзначце паняцці, якія падыходзяць да характарыстыкі ўніверсітэтаў у Сярэднія вякі:

- а) «studia particularia» – прыход, манастырская школа;
- б) «studia generalia» – навучальная ўстанова, даступная для людзей розных званняў і ўзросту;
- в) «universitas studentium» – карпарацыя прафесараў і студэнтаў, пабудаваная на прынцыпах самакіравання;
- г) «universitas civium» – купецкая гільдыя, гарадская камуна.

14. Міжнародныя сувязі БДУ ў першае дзесяцігоддзе існавання былі наладжаны з:

- а) лабараторыяй Рэзерфорда;
- б) Славянскім інстытутам у Лондане;
- в) Інстытутам славянскай філалогіі ў Парыжы;
- г) Усходнім інстытутам у Брэслау;
- д) Кракаўскай акадэміяй навук;
- е) Варшаўскім навуковым таварыствам;
- ё) Таварыствам імя Т. Шаўчэнкі ў Львове;
- ж) Дзяржаўнай бібліятэкай у Вільні.

15. Хто з першых прафесараў, заснавальнікаў медыцынскага факультэта БДУ, з'яўляўся асабістым доктарам У. І. Леніна?

- а) прафесар кафедры нервовых хвароб М. Б. Кроль;
- б) прафесар біялогіі А. Ф. Фядзюшын;
- в) прафесар кафедры анатоміі і гісталогіі А. А. Лунц;

- г) прафесар кафедры арганічнай хіміі Б. М. Беркенгейм;
- д) прафесар кафедры псіхалогіі І. М. Салаўёў;
- е) прафесар кафедры гісторыі пластычных мастацтваў М. Г. Сыркін.

16. Як называўся крэйсер Балтыйскага флоту, на якім у перыяд Кастрычніцкай рэвалюцыі служыў пэ-эт А. Гурло, аўтар верша-прысвячэння «Беларускаму ўніверсітэту», напісанага ў 1922 г. да гадавіны ўтварэння БДУ?

- а) «Вараг»;
- б) «Аўрора»;
- в) «Забіяка»;
- г) «Адважны»;
- д) «Бессмяротны»;
- е) «Неўміручы».

17. Калі ў БДУ была адкрыта аспірантура?

- а) у 1921 г.;
- б) у 1927 г.;
- в) у 1946 г.;
- г) у 1960 г.

18. У якім годзе ў БДУ адбыўся першы выпуск маладых спецыялістаў?

- а) у 1925 г.;
- б) у 1926 г.;
- в) у 1927 г.;
- г) у 1928 г.

19. 7 лістапада 1947 г. у БДУ быў выпушчаны першы нумар універсітэцкай газеты, якая насіла назву:

- а) «За сталінскія кадры»;
- б) «Ленінскія кадры»;
- в) «Беларускі ўніверсітэт»;
- г) «Універсітэт»;
- д) «Прафесійныя кадры – Радзіме»;
- е) «За выдатную вучобу»;
- ё) «Стаханавец»;
- ж) «Голас рабфакаўца».

20. Хто з вядомых беларускіх паэтаў з'яўляецца аўтарам паэтычнага зборніка «Універсітэцкі гарадок» (1967)?

- а) Мікола Аўрамчык;
- б) Рыгор Барадулін;
- в) Міхась Стральцоў;
- г) Янка Сіпакоў;
- д) Алег Лойка;
- е) Пятрусь Броўка;
- ё) Пятро Глебка;
- ж) Пімен Панчанка.

Віктарына «Папараць-кветка зацвітае для цябе ў БДУ» арганізуецца ўпраўленнем выхаваўчай работы з моладдзю БДУ пры ўдзеле кафедры беларускай літаратуры і культуры філалагічнага факультэта.

Віктарына праводзіцца сярод навучэнцаў БДУ дзённай формы навучання з 20.05.2011 г. па 30.09.2011 г.

Пытанні віктарыны можна знайсці:

- на сайце <http://www.bsu.by/> (у раздзеле Студэнцкае жыццё – Конкурсы);
- у аддзеле моладзевых праграм і праектаў УВРМ (галоўны корпус БДУ, пр. Незалежнасці, 4, к. 205, тэл. 209-52-61).

Прымаюцца толькі АДКРЫТЫЯ АДКАЗЫ на пытанні.

Пры ацэнцы пададзеных прац будуць улічвацца наступныя крытэрыі:

- правільнасць адказаў;
 - паўната раскрыцця матэрыялу ў адказе, наяўнасць дадатковых звестак;
 - творчы падыход да афармлення адказаў на пытанні віктарыны
- Свае працы дасылайце ў аддзел моладзевых праграм і праектаў УВРМ (галоўны корпус БДУ, пр. Незалежнасці, 4, к. 205) у запячатаным канверце.

На канверце трэба ўказаць прозвішча, імя, імя па бацьку, факультэт, курс, групу, тэлефон. На самой працы абавязкова ўказаць прозвішча і факультэт.

Прызавы фонд віктарыны складае 2 млн рублёў.

Віктарыну падрыхтаваў дацэнт БДУ член Саюза пісьменнікаў Беларусі Уладзімір Навумовіч.

Упраўленню рэдакцыйна-выдавецкай работы – 10 год

Кнігу БДУ вельмі лёгка распазнаць. На яе вокладцы абавязкова красуецца лагатып з універсітэцкім сімвалам папараць-кветкі. Яна адрозніваецца ад астатніх не толькі стылем і мастацкім афармленнем, а найперш сваім зместам. Гэта вучэбная кніга, якая дапамагае асвоіць пэўную дысцыпліну або спецыяльнасць. Таму праца па стварэнні падручніка, вучэбнага дапаможніка, курса лекцый, метадычных рэкамендацый і вучэбных праграм вельмі адказная. Аб такой з'яве, як вучэбнае кнігавыданне ў БДУ, мы можам гаварыць у першую чаргу дзякуючы намаганням цудоўнага калектыву ўпраўлення рэдакцыйна-выдавецкай работы нашага ўніверсітэта, які 4 чэрвеня святкуе 10-годдзе.

Тут любяць падкрэсліваць, што з гадамі рэдактар становіцца найбольш каштоўным выдавецкім супрацоўнікам. Яго эрудзіраванасць, пісьменнасць, умненне знаходзіць кампрамісы з аўтарам, здольнасць удала сістэматызаваць выкладзены ў рукапісе матэрыял з цягам часу толькі ўзрастаюць. Большасць рукапісаў падручнікаў, вучэбных і вучэбна-метадычных дапаможнікаў, якія рэдактару даводзіцца правіць, папярэдне накіроўваюцца для атрымання грыфаў Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь і Вучэбна-метадычнага аб'яднання ВНУ Рэспублікі Беларусь, ад чаго адказнасць толькі ўзрастае.

Кіраўніцтва БДУ цэнзіць выскі сваіх кнігавыдаўцоў. У канцы мінулага года ганаровае званне «Заслужаны работнік БДУ» было прысвоена Наталлі Акуліч, загадчыку сектара па падрыхтоўцы навуковай і вучэбна-метадычнай літаратуры прыродазнаўчага про-

філю рэдакцыйнага аддзела УРВР. Такім чынам была прызнана шматгадовая добрасумленная праца аднаго з рэдактараў гэтага калектыву. Быў заўважаны і вялікі асабісты ўнёсак у арганізацыю і забеспячэнне вучэбна-выхаваўчага працэсу. Да-рэчы,

**За пяць
месяцаў бягучага года
выдавецтва БДУ падрыхтавала да
друку 78 арыгінал-макетаў вучэбных,
даведачных і навуковых выданняў. За гэты ж
час выйшла ў свет 71 кніга і брашура
агульным аб'ёмам 896,76 улікова-
выдавецкага аркуша.**

На-

т а л л я

Фёдарайна пачынала працаваць у БДУ яшчэ ў 1987 г. у складзе рэдакцыйна-выдавецкай групы па падрыхтоўцы і выпуску малатыражнай ведамаснай літаратуры для ВНУ краіны. Сярод старэйшых супрацоўнікаў ўпраўлення рэдакцыйна-выдавецкай ра-

боты – яго першы кіраўнік, а цяпер намеснік начальніка Ірына Лук'яныч, намеснік начальніка начальнік рэдакцыйнага аддзела Надзея Анікеенка, вядучы рэдактар Ала Купцова, загадчык сектара гуманітарнага профілю Галіна

Лазоўская, тэхнічны рэдактар Таіса Рамановіч, загадчык сектара па падрыхтоўцы даведачнай, мастацкай і вучэбна-метадычнай літаратуры Ала Федасева, вядучы рэдактар Тамара Турчыняк, начальнік ад-

дзела набору і вёрсткі Андрэй Мікулевіч, загадчык сектара набору Таццяна Малько і загадчык сектара вёрсткі Святлана Ягорава, рэдактар 1-й катэгорыі Галіна Мыцык, старшыя карэктары Надзея Ракіцкая, Людміла Маслоўская, Валянціна Багдановіч.

Выдавецкі калектыў удзельнічае ў Нацыянальным конкурсе «Мастацтва кнігі», у штогадовых кірмашах «Кнігі Беларусі», а таксама ў рэспубліканскім свяце «Дзень беларускай пісьменнасці». Такім чынам БДУ імкнецца данесці ўніверсітэцкія выданні да як мага большай колькасці чытачоў і спажыўцоў. І пахваліцца заўсёды ёсць чым. Ёсць вялікі інтарэс да серыі кніг «Memoria et Gloria», якая прысвечана гісторыі і выбітным навукоўцам. Вядзецца актыўная праца і над кнігамі іншых серыяў. Сярод іх «Англііская мова для спецыяльных мэтай», «Universitas», «Адукацыйныя даследаванні», «Patres fundatores universitatis» (Бацькі-заснавальнікі ўніверсітэта), «Бібліятэка журналіста», «СМІ і мастацкая культура» і іншыя. Упершыню за многія гады ўпарадкаваны выпуск навуковых выданняў, якія паўтараюцца. Гэта зборнікі навуковых прац «Права і дэмакратыя», «Здаровы лад жыцця», «Аktуальныя праблемы зместу і тэхналогіі аб-

наўлення адукацыі перад паступленнем у ВНУ», «Масавае абслугоўванне. Патокі, сістэмы, сеткі», «Расійскія і славянскія даследаванні», «Свірыдаўскія чытанні» і інш. Для згаданых зборнікаў атрыманы міжнародныя нумары – ISSN.

Апошнім часам калектыў ўпраўлення рэдакцыйна-выдавецкай работы працуе над кнігамі серыі «Класічнае ўніверсітэцкае выданне», прысвечанай 90-годдзю БДУ. Пабачыла свет 8 кніг серыі, на чарзе ў друкарні – яшчэ 7.

Усяго за 2001–2010 гг. у БДУ было выдадзена 2 721 найменне кніг і брашур аб'ёмам 20 361,3 улікова-выдавецкага аркуша.

Новы начальнік ўпраўлення рэдакцыйна-выдавецкай работы Наталля Герасімовіч абяцае, што калектыў і надалей будзе працягваць выпуск кніг найбольш цікавых серыяў і запрашае да творчага супрацоўніцтва над перспектывнымі праектамі ўсе факультэты БДУ.

Ганна ЛАГУН

Фота Генадзя КРАСКОЎСКАГА

«Класічнае ўніверсітэцкае выданне»

Па раізнні рэктарата і рэдакцыйна-выдавецкага савета БДУ ў серыю «Класічнае ўніверсітэцкае выданне» ўключаюцца падручнікі, вучэбныя дапаможнікі з грыфам Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, вучэбна-метадычныя дапаможнікі і дапаможнікі з грыфам Вучэбна-метадычнага аб'яднання ВНУ Рэспублікі Беларусь, а таксама найлепшыя манаграфіі.

У звароце да чытачоў рэктар БДУ акадэмік С. У. Абламейка зазначыў: «Новае ўніверсітэцкае выданне, якое з'яўляецца сплавам навуковай і педагагічнай думкі, заклікана фарміраваць асаблівую культуру ведаў – перадавых і даступных, тэарэтычных і практычных, агульнакультурных і спецыялізаваных. Словам, ведаў, якія будуць працаваць. Кнігі гэтай серыі павінны таксама стаць узорам навукова-метадычнага забеспя-

чэння сучаснага адукацыйнага працэсу ў вышэйшай школе, зацвердзіць вядучую ролю нашага ўніверсітэта ў якасці нацыянальнага навукова-метадычнага цэнтра краіны».

Ужо выдадзена ў серыі «Класічнае ўніверсітэцкае выданне»:

Н. В. Бровка, Л. П. Примачук. Математический анализ. Функции многих переменных и дифференциальные формы: учеб. пособие;

Е. М. Бабосов. Социология конфликтов: учеб.-метод. пособие;

Е. И. Янович. Историческая грамматика русского языка: учебник;

В. П. Рагойша, М. П. Кенька, Т. А. Марозава. Уводзіны ў літаратуразнаўства: вучэб. дапам.

В. П. Рагойша. Беларуская вершаванне: вучэб.-метад. дапам.

М. А. Журавков, Э. И. Старовойтов. Механика сплошных сред. Теория упругости и пластичности: учеб. пособие;

В. В. Карпук. Фармакогнозия: учеб. пособие;

В. И. Корзюк. Уравнения математической физики: учеб. пособие.

Яшчэ 6 кніг УРВР рыхтуе да друку, а ўсяго заплававана выдаць у 2011 г. 21 кнігу серыі.

Праца над серыяй «Класічнае ўніверсітэцкае выданне» працянецца і надалей.

**Паводле інфармацыі
ўпраўлення рэдакцыйна-
выдавецкай работы**

Начальнік УРВР Наталля Герасімовіч з кнігамі серыі

«Memoria et Gloria»

Прызнаным поспехам карыстаецца серыя кніг «Memoria et Gloria» (Памяць і слава), прысвечаная гісторыі і выдатным вучоным БДУ.

Гэта ганаровая даніна павагі тым, хто праславіў нашу alma mater, нашу краіну, зрабіў значны ўклад у сусветную навуку. Задача серыі – пазнаёміць з навуковай спадчынай, педагагічнай дзейнасцю, стварыць жывы партрэт вучонага па ўспамінах калег, вучняў.

Пабачыла свет 9 падрыхтаваных выдавецтвам кніг. У 2003 г. серыю адкрыла кніга, прысвечаная доктару філалагічных навук А. Я. Супруну. Іншыя кнігі расказалі аб працоўных подзвігах доктара гістарычных навук Ф. М. Нячая, акадэмікаў Ф. І. Фёдарова і В. В. Свірыдава, доктара гістарычных і філасофскіх навук Г. М. Ліўшыца, доктара юрыдычных навук І. А. Юхо.

Асобна ў гэтай серыі стаяць кнігі, якім выпай гонар узгадаць гісторыю Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, паказаць гераічны шлях калектыву з першых дзён існавання. Выйшлі 3 кнігі, кожная з якіх ахапіла адпаведны перыяд: 1921–1941; 1941–1945; 1945–1961. Падзеі тых далёкіх часоў узаўяўляюць афіцыйныя дакументы з дзяр-

жаўных і асабістых архіваў і музеяў, а таксама ўспаміны выкладчыкаў і былых студэнтаў. Адною з важных крыніц стала шматтыражная газета БДУ з матэрыяламі пра самыя розныя напрамкі дзейнасці ўніверсітэта, нарысамі пра падзеі штодзённага жыцця.

Кніга «Памяць і слава: Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. 1945–1961. «Memoria et Gloria» (складальнікі: дэкан гістарычнага факультэта дацэнт С. М. Ходзін, загадчык кафедры гісторыі Расіі прафесар А. А. Яноўскі, дацэнт М. Ф. Шумейка; пад рэдакцыяй акадэміка С. У. Абламейкі) стала дыпламантам у намінацыі «Найлепшае навуковае выданне» на Нацыянальным конкурсе «Мастацтва кнігі-2010».